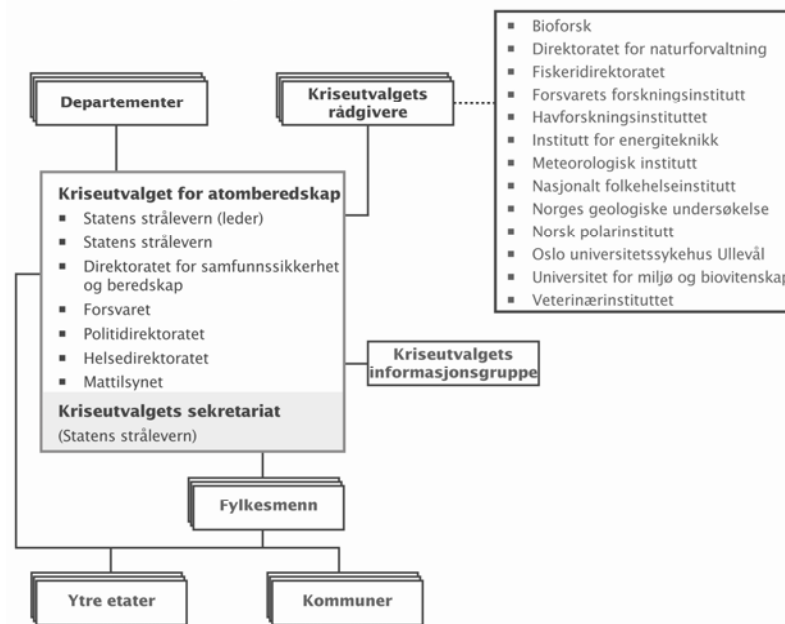

Organiseringen av norsk atomberedskap

Den norske atomberedskapen er bygget opp rundt Kriseutvalget for atomberedskap, som består av representanter fra sentrale myndigheter med et spesielt ansvar i atomberedskapen. Kriseutvalget har oppgaver i alle faser av en atomhendelse og i det løpende beredskapsarbeidet. Mandatet omfatter både ulykker og tilsiktede handlinger i fred og ved sikkerhetspolitiske kriser/krig. I tidlig fase av en ulykke eller hendelse skal Kriseutvalget beslutte koordinerte tiltak og informasjon for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser. Etter tidlig fase er Kriseutvalget rådgiver for myndighetene. Kriseutvalget har det løpende ansvaret for at atomberedskapen vedlikeholdes og videreutvikles.

Atomberedskaporganisasjonen

Atomberedskapsorganisasjonen

Atomberedskapsorganisasjonen er opprettet for å stille ekspertise til rådighet for å håndtere atomhendelser og for å sørge for hurtig iverksettelse av tiltak for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser. Atomhendelser omfatter både ulykker og hendelser som følge av tilsiktede handlinger i fredstid og ved sikkerhetspolitiske kriser/krig. Den norske atomberedskapen er fastsatt ved Kongelig resolusjon av 17. februar 2006.

Beredskapsorganisasjonen består av Kriseutvalget for atomberedskap, Kriseutvalgets rådgivere, Kriseutvalgets sekretariat, Kriseutvalgets informasjonsgruppe og Fylkesmannen inkludert Sysselmannen på Svalbard. Figuren over viser etatene som er representert i Kriseutvalget og institusjonene som utgjør Kriseutvalgets rådgivere. Kriseutvalget sorterer administrativt under Helse- og omsorgsdepartementet og ledes av direktøren ved Statens strålevern.

Departementene har i samsvar med sektor-prinsippet ansvaret for at beredskapen innen

egen sektor er tilfredsstillende og koordinert med øvrige sektorer. De aktuelle departementenes samarbeid i det løpende beredskapsarbeidet organiseres gjennom Embetsgruppen for koordinering av atomberedskapen, som ledes av Helse- og omsorgsdepartementet.

I komplekse krisesituasjoner kan det være behov for styrket koordinering mellom departementene. I slike situasjoner trer Regjeringens kriseråd i funksjon, mens Kriseutvalget fortsatt vil sørge for koordinering på etatsnivå.

Kriseutvalgets rolle

Dersom det foreligger en atomhendelse eller når en atomhendelse ikke kan utelukkes, og denne kan ramme Norge eller berøre norske interesser, skal Kriseutvalget sørge for koordinert innsats og informasjon. Kriseutvalget har fullmakt til å fatte beslutninger og gi ordre om iverksettelse av forhåndsbestemte tiltak i akuttfasen av en hendelse. Kriseutvalgets mandat omfatter også hendelser som berører nordmenn eller norske interesser i utlandet. Dessuten har Kriseutvalget oppgaver i det løpende beredskapsarbeidet og som rådgiver for myndighetene i senfasen av en atomhendelse.

En egen informasjonsgruppe (KU-info) skal bistå Kriseutvalget med informasjonshåndteringen. Medlemmene rekrutteres fra Kriseutvalgets medlemsetater.

Kriseutvalgets rådgivere

Kriseutvalgets rådgivere består av representanter fra institusjoner og etater med spesiell kompetanse knyttet til atomberedskap. Ved en atomhendelse skal rådgiverne være et faglig støtteapparat for Kriseutvalget. Kriseutvalget og rådgiverne skal bygge opp, vedlikeholde og koordinere atomberedskapen gjennom kontakt med myndigheter på alle nivåer, informasjons-utveksling, vurdering av trusselbildet og gjennomføring av øvelser.

Kriseutvalgets sekretariat

Statens strålevern har sekretariatsfunksjonen og operasjonslokaler for Kriseutvalget med rådgivere. Sekretariatet bistår Kriseutvalget i krisehåndteringen og står for den daglige drift, vedlikehold og koordinering av den nasjonale atomberedskapen. Statens strålevern er nasjonalt og internasjonalt varlingspunkt og skal som

sekretariat kunne innkalle Kriseutvalget gjennom døgnkontinuerlige vaktordninger.

Fylkesmannen – det regionale ledd

Fylkesmannen er atomberedskapens regionale ledd, og skal gjennom tilrettelegging og veiledning medvirke til at regionale og lokale etater etablerer nødvendige planer som del av samordnet planverk. Ved en atomhendelse skal Fylkesmannen sørge for koordinering og bidra til iverksettelse av samordnede tiltak regionalt og lokalt, både beskyttelsestiltak og formidling av informasjon til presse og publikum.

Tiltak i akutt fase

Kriseutvalget kan iverksette følgende dosereduserende tiltak i akutt fase av en atomhendelse for å beskytte liv, helse, miljø eller andre viktige samfunnsinteresser:

- pålegge sikring av områder som er eller kan bli sterkt forurenset, for eksempel i form av begrenning av tilgang og trafikk eller sikring og fjerning av radioaktive fragmenter,
- pålegge akutt evakuering av lokalsamfunn i tilfeller hvor utslippskilden, for eksempel lokal reaktor, havarert fartøy med reaktor eller fragmenter fra satellitt, utgjør en direkte trussel mot liv og helse lokalt,
- pålegge kortsiktige tiltak/restriksjoner i produksjonen av næringsmidler, for eksempel å holde husdyr inne eller å utsette innhøstning,
- pålegge/gi råd om rensing av forurensete personer,
- gi råd om opphold innendørs for publikum,
- gi råd om opphold i tilfluktsrom (som for evakuering),
- gi råd om bruk av jodtabletter,
- gi kostholdsrad, for eksempel råd om å avstå fra konsum av visse forurensete næringsmidler, og
- gi råd om andre dosereduserende tiltak.

Tiltakene effektueres gjennom de etater i Kriseutvalget som innehar det aktuelle rettslige grunnlaget for tiltaket.